

PEERREVIEW
26-27 APRIL 2022

BACHELOR IN DE COMMUNICATIE

erasmus
HOGESCHOOL BRUSSEL

Datum bezoek
26-27 april 2022

Panel

Pim Tournaye	student Bachelor in de Multimedia en creatieve technologie aan EhB en ondervoorzitter van de studentenraad, student
Wil Michels	Directeur Michels Communicatie en docent aan Fontys, Van der Hilst, Kluwer learning, Kortom, lid
Pedro De Bruyckere	pedagoog en docent Arteveldehogeschool en Universitair Docent Universiteit Utrecht, lid
Lydia Desloover	Directeur Effie Belgium, voorzitter

Secretaris

Stefanie Van der Jeugt	Beleidsadviseur kwaliteitszorg, VLUHR KZ

BEOORDELING

Het peerreviewpanel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding **Bachelor in de Communicatie** als **VOLDOENDE**.

Op basis van de aangename en open gesprekken met alle stakeholders stelt het panel vast dat de opleiding gedragen wordt door een **gedreven, enthousiast opleidingsteam**, met het hart op de juiste plaats. De onderwijsgevenden zijn vakinhoudelijk en onderwijskundig bekwaam en werken vakoverschrijdend samen in de verschillende modules.

Via de regelmatige informele en formele contacten met de stakeholders (bevragingen, focusgesprekken en resonantiecommissies) verzamelt de opleiding de input van de stakeholders en verankert ze die input in haar werking en in de keuzes die ze maakt. De opleiding heeft destijds een goede en doordachte keuze gemaakt voor een **nieuw, innovatief curriculum** waarvan de gefaseerde uitrol van start ging in academiejaar 2019-2020. De keuze voor een geïntegreerd, modulair curriculum heeft geleid tot een grote tevredenheid bij de studenten. In het algemeen heeft het panel een positieve indruk over de opleiding. Het curriculum vertoont een duidelijke structuur en een duidelijke samenhang. Het panel heeft daarnaast ook waardering voor de aanwezigheid van de thematische modules, de twee stageperiodes en het opzet van het Bureau.

De opleiding profileert zich als een **generalistische opleiding** zonder afstudeerrichtingen, evenwel met ruimte voor specialisatie en individuele keuzemogelijkheden voor studenten. Het panel volgt deze keuze, maar raadt de opleiding aan om verder te reflecteren op het evenwicht tussen breed opleiden (generalisme) en verdiepen (specialisme) en hieromtrent af te stemmen met het werkveld en de studenten omwille van signalen die de stakeholders gaven tijdens de peerreview.

In de periode voorafgaand aan de curriculumvernieuwing heeft de opleiding de missie, de visie en de leerresultaten geactualiseerd. Het nieuwe curriculum vloeit voort uit geactualiseerde missie, visie en leerresultaten en is hier aldus op geënt. De **leerresultaten** situeren zich op VKS-niveau 6 en voldoen aan de verwachtingen van het werkveld en het vakgebied.

De coronapandemie heeft ervoor gezorgd dat er veel tijd en aandacht is gegaan naar de onderwijsaanpak, die overigens goed in elkaar zit. Het panel heeft begrip voor de context, maar meent dat de tijd nu gekomen is om ook het curriculum inhoudelijk verder uit te bouwen met een aantal topics en enkele aspecten in het programma te optimaliseren (zoals internationalisering@home, de rol van praktijkonderzoek). Ook moedigt het panel de opleiding ten zeerste aan om al haar **missie, visie en troeven** volop uit te spelen en te benoemen wat de opleiding uniek maakt. In dit verband benoemen studenten en onderwijsgevenden de ligging in Brussel als reden om voor deze opleiding te kiezen. Het panel ziet de opleiding eveneens als een kenniscentrum rond diversiteit in een grootstedelijke context en een hofleverancier van diversiteit door de diverse uitstroom.

De **leeromgeving** voldoet aan de verwachtingen van de stakeholders en de studenten. Het studiemateriaal is kwalitatief en inhoudelijk up-to-date en de onderwijs- en IT-infrastructuur zijn naar behoren. De opleiding zorgt daarnaast voor een goede begeleiding van haar studenten, wat door de studenten wordt beaamd. Het is het panel opgevallen dat de opleiding – hoewel de studentenaantallen in dalende lijn gaan – in vergelijking met voorgaande academiejaren een betere doorstroom heeft gecreëerd.

De **visie op evalueren** is afgestemd op de nieuwe realiteit van de opleiding en de evaluatie van studenten verloopt valide, betrouwbaar en transparant. Er is een grote diversiteit aan evaluatiemomenten en een waaier aan schriftelijke en mondelinge evaluatievormen. De inzet op formatieve toetsing (door middel van zelftoetsen) en de stappen in de richting van geïntegreerde evaluatie zijn een good practice binnen de opleiding die uitgedragen mag worden. Het eindniveau van de studenten wordt afgetoetst in de eindstage en het integraal afstudeerproject. De opleiding dient echter verschillende acties te ondernemen om de kwaliteit en de complexiteit van de afstudeerwerken te verhogen.

De alumni zijn zeer tevreden over de gevolgde opleiding en voelen zich klaar voor het werkveld en vervolgopleidingen. Ook het werkveld is tevreden over het **behaalde eindniveau en de snelle inzetbaarheid** van de alumni. Het werkveld geeft daarentegen ook aan dat de alumni geformatteerd zijn in het schrijven van communicatieplannen. Het panel beveelt de opleiding daarom aan om in het curriculum en in de evaluatie van studenten daarom meer ruimte in te bouwen voor creativiteit en out of the box denken.

Ter conclusie kan gesteld worden dat de opleiding een samenhangende leeromgeving creëert voor studenten. De visie, de leerresultaten, het programma en de toetsing sluiten goed op elkaar aan. Feedback van stakeholders wordt meegenomen en omgezet in effectieve verbeteracties. In het algemeen bereiken de alumni een eindniveau dat verwacht kan worden op het niveau van de professionele bachelor. In de opzet van het afstudeerwerk kan de opleiding echter nog stappen zetten om de kwaliteit en de complexiteit te verhogen.

ACHTERGROND

DOEL PEERREVIEW

De peerreview bestaat uit een bezoek van een onafhankelijk panel van externe experten aan een opleiding. Via een gesprek met de opleiding gaat het panel de kwaliteit van de opleiding na. Indien noodzakelijk kan het peerreviewpanel een signaal geven aan het bestuur dat de kwaliteit van de opleiding niet aan de maat is en een herstelplan moet opgemaakt worden.

INHOUD RAPPORT

Dit rapport is opgebouwd volgens de fasen in het onderwijsproces zoals het aan EhB is vormgegeven. Via zes brede vragen wordt de kwaliteit per fase nagegaan. Deze brede vragen zijn een specifieke vertaling van de kwaliteitskenmerken uit de Codex Hoger Onderwijs en de European Standards and Guidelines die focus hebben op onderwijs.

Figuur 1: Onderwijsproces EhB en brede vragen peerreview

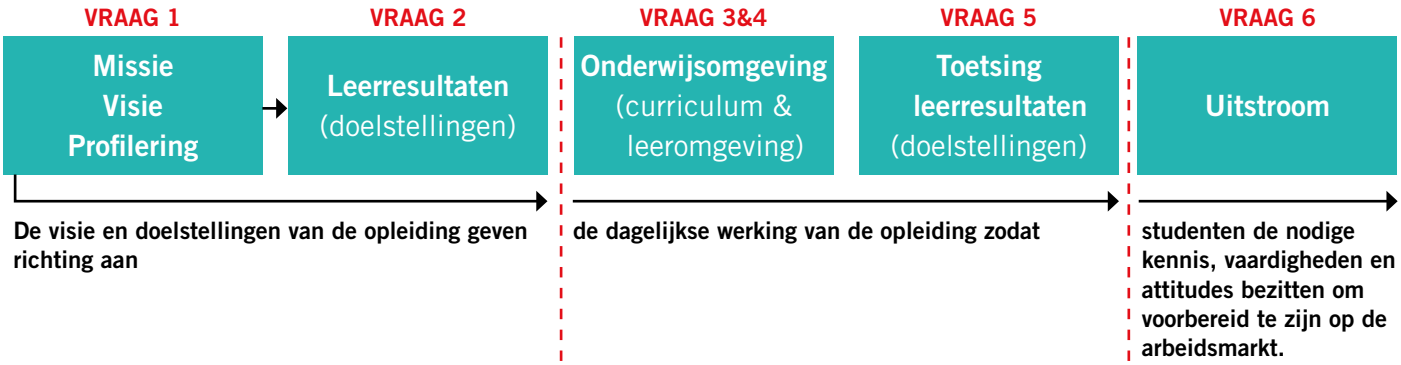

Dit rapport is een weerslag van sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten per brede vraag.

- **Sterktes** verwijzen naar goede praktijken en/of best practices in de opleiding.
- **Verbeterpunten** zijn aandachtspunten die prioritair bijgestuurd moeten worden om de nodige kwaliteit in de opleiding te bekomen of te verzekeren.
- **Aanbevelingen** zijn suggesties of ideeën van het panel om sterktes verder uit te werken of adviezen om bepaalde aspecten in de opleiding te versterken.

Er is geen doorlopende tekst. De sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten worden weergegeven als opsommingen die elk voor zich spreken. De opleiding kan met de verbeterpunten en aanbevelingen meteen aan de slag en krijgt tegelijkertijd bevestiging van de goede praktijken.

1 Codex Hoger Onderwijs, Hoofdstuk 9/1, Afdeling 1, Art. II. 170/1

2 European Standards and Guideline for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)

BEOORDELING

Het panel geeft een eindoordeel over het geheel van de zes brede vragen en voor de gehele opleiding. Indien van toepassing, geeft het panel per afstudeerrichting of variant van de opleiding een eindbeoordeling.

De beoordeling van de peerreview gaat ervan uit dat kwaliteit van de opleiding voldoet. Het tegendeel moet omstandig onderbouwd worden.

Met een **voldoende** beoordeling bevestigt het panel dat de kwaliteit in de opleiding voldoet aan de gestelde maatschappelijke en internationale verwachtingen. De kwaliteit kan d.m.v. de toelichting bij de brede vragen worden aangetoond.

Met een **onvoldoende** beoordeling geeft het peerreviewpanel een signaal aan het hogeschoolbestuur dat dringende actie noodzakelijk is om de basiskwaliteit op één of meerdere vragen te garanderen.

ONDERBOUWING D.M.V. DE ZES BREDE VRAGEN

1. BESCHIKT DE OPLEIDING OVER EEN HELDERE, ACTUELE EN GEDRAGEN MISSIE, VISIE EN PROFILERING?

STERKTES

De opleiding vertrekt vanuit een **duidelijk geformuleerde, sterke missie en visie**. De missie en visie brengen de uitdagingen in de context van de opleiding in rekening, zijnde (1) het zeer diverse studentenpubliek, (2) het brede, diverse en snel veranderende werkveld en (3) een snelle evoluerende maatschappij (globalisering en digitalisering). De opleiding geeft een adequaat antwoord op deze uitdagingen door de inzet op fundamentele basisdenkkaders en een breed gamma aan tools, een praktijkgerichte aanpak van het opleidingsprogramma en de aandacht voor professionele attitudes.

De opleiding profileert zich als een **generalistische opleiding** zonder afstudeerrichtingen, evenwel met ruimte voor specialisatie. Ze ambieert studenten breed op te leiden en kennis te laten maken met het brede communicatie(werk)veld. De generalistische insteek, de aandacht voor wereldburgerschap in een internationaliserend werkveld en de lector als coach vormen samen de basisprincipes in het DNA van de opleiding.

De missie, visie en profilering zijn tot stand gekomen met medewerking van alle **stakeholders**. Het geheel is weldoordacht, alsook gekend en gedragen binnen het bij alle betrokkenen.

De opleiding is ideaal gelegen – **in Brussel** – om haar ambities rond wereldburgerschap waar te maken. Studenten geven expliciet aan dat ze voor deze opleiding kiezen omwille van de ligging in Brussel en de Brusselse mindset.

De ligging van de opleiding in Brussel en de wijze waarop de opleiding hiermee omgaat zorgen ervoor dat de opleiding een **expertisecentrum** kan zijn wat betreft het omgaan met diversiteit en communiceren in een grootstedelijke context. Brussel is een majority minority gemeenschap en aldus de ideale plaats om te werken aan internationale en interculturele competenties.

Studenten benoemen de **modulaire, geïntegreerde aanpak** als unieke troef van de opleiding en als reden om voor deze opleiding te kiezen.

VERBETERPUNTEN

Scherp de **visie op de generalist** aan. Concretiseer wat specifieke kerncompetenties zijn van een generalist en wat een generalist dient te weten over strategische communicatie, marketingcommunicatie, interne communicatie, online communicatie, enzovoort. Verwerk het geheel in een helder beroepsprofiel[3].

3 Voorbeeld ter inspiratie: Hogeschool Rotterdam heeft haar communicatie-opleiding gericht en afgestemd op het concept Smart Connector.

Formuleer een eigen **visie op communicatie**. Reflecteer over waar het vak in essentie over gaat. Enkele voorbeelden om het concreter te maken: gaat het om verbindingen leggen of meer om reputatie en stakeholdersmanagement, gaat het om het vertalen van een organisatiestrategie naar een communicatiestrategie of meer het helder maken van complexe zaken voor verschillende doelgroepen…?

Reflecteer op het **evenwicht tussen breed opleiden (generalisme) en verdiepen (specialisme)**. Stem af met werkveld en studenten over welke noden zij op dit vlak ervaren, daar het panel hieromtrent toch enkele signalen heeft opgevangen tijdens de peerreview.

Zet in op een goede **communicatie** rond missie en visie naar alle stakeholders. De missie en visie bleken niet altijd gekend bij de stakeholders.

Werk aan een betere **positionering** door de troeven van de opleiding volop uit te spelen en in te zetten op datgene wat de opleiding uniek maakt. Denk daarbij aan de ligging van de opleiding in Brussel, de toegang tot en structurele samenwerking met grote spelers in het werkveld en de expertise omtrent omgaan met diversiteit. Dit zijn zaken die door alle stakeholders als duidelijke meerwaarde genoemd worden, maar die voor de buitenwereld te weinig uitgespeeld worden.

AANBEVELINGEN

Maak nog meer gebruik van **Brussel als labo**: een biotoop om te leren. Zet hiertoe extra in op het leggen van connecties met de in Brussel aanwezige bedrijven, organisaties en onderwijsinstellingen. Leg ook duurzame contact met lobbyisten, journalisten en decision makers - allen talrijk aanwezig in Brussel – met als doel interessante opportuniteiten te creëren voor de opleiding, de studenten en de aangesproken contacten.

Connecteer (nog meer) met straathoekwerkers, openbare centra voor maatschappelijk welzijn en dergelijke instanties om voor een specifiek deel van het studentenpubliek – namelijk diegenen die vanuit de opleiding moeilijk bereikbaar zijn – uitval te voorkomen en/of de redenen hiervoor te bevragen.

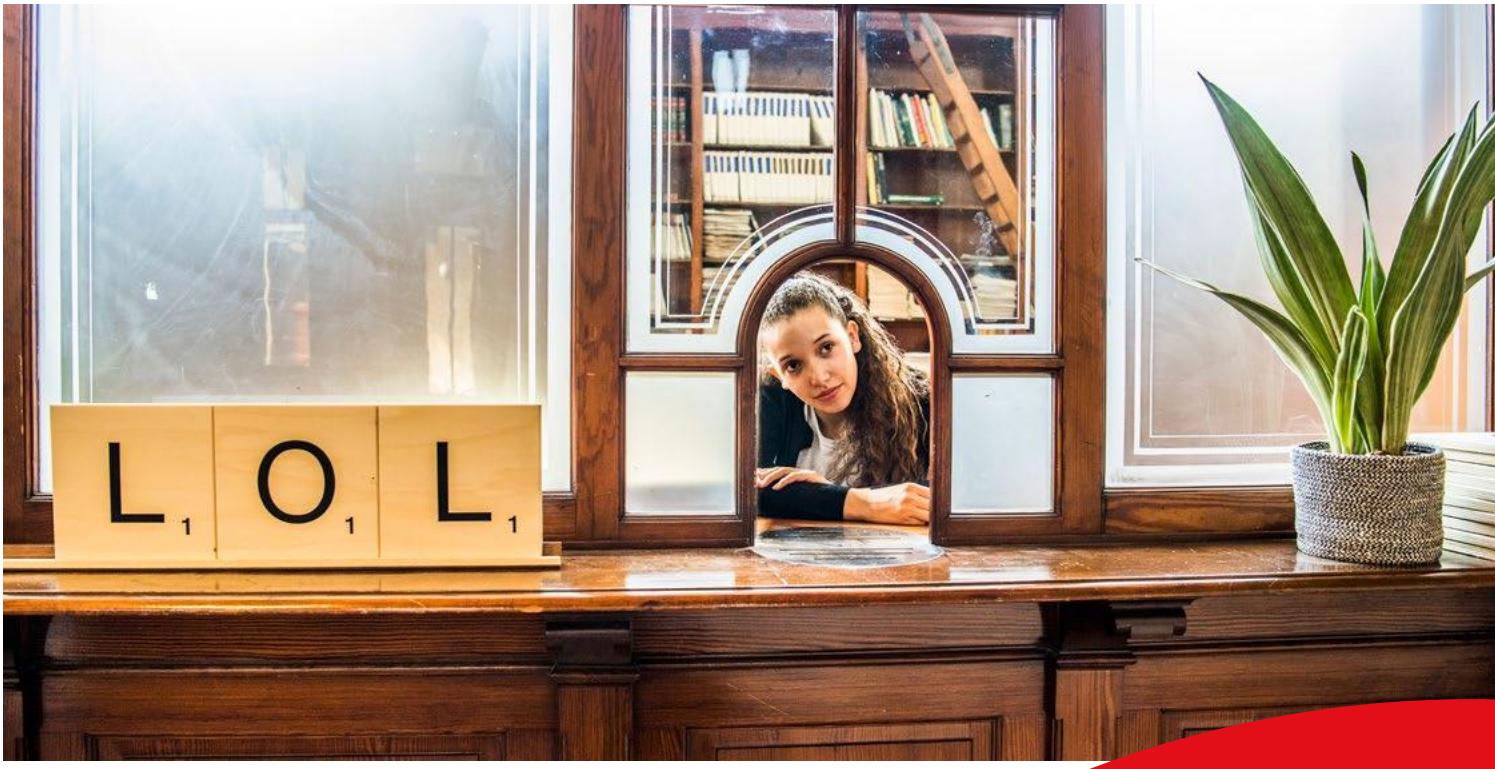

2. BESCHIKT DE OPLEIDING OVER EEN SET VAN ADEQUATE OPLEIDINGSSPECIFIEKE LEERRESULTATEN EN INDICATOREN?

STERKTES

De opleiding heeft de **dertien domeinspecifieke leerresultaten (DLR)** integraal overgenomen en **aangevuld met twee extra opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)** om bijkomend te kunnen inzetten op zelfreflectie enerzijds en creatief denken anderzijds. De vijftien leerresultaten vormen samen een allesomvattend opleidingsspecifieke leerresultatenkader. De overname van de DLR als OLR garandeert dat de leerresultaten passend zijn voor een professionele bacheloropleiding en zich situeren op VKS-niveau 6.

De leerresultaten zijn **goedgekeurd en gedragen** door de studenten, het werkveld en de alumni. Ook zijn ze afgestemd op de noden van het werkveld en de verwachtingen binnen het vakgebied.

Het **opleidingsspecifieke leerresultatenkader is richtinggevend** voor de uitwerking van het opleidingsprogramma. De denkoefeningen rond het leerresultatenkader liepen namelijk parallel aan de ingrijpende curriculumhervorming richting een generalistische opleiding, waardoor de opleiding ook een goede afstemming tussen de leerresultaten en het curriculum heeft kunnen bewerkstelligen.

De opleiding heeft de OLR verder geconcretiseerd naar **gedragsindicatoren en doelstellingen** op het niveau van de opleidingsonderdelen. Deze informatie is telkens terug te vinden in de ECTS- en de studie-informatiefiches (STIF).

De opleiding geeft de nodige aandacht aan de **leerresultaten rond taal** (vb. Nederlands), hoewel deze een uitdaging vormen bij het doelpubliek.

VERBETERPUNTEN

Zorg ervoor dat het leerresultaat rond **creatief denken** en de daaruit voortvloeiende doelstellingen meer zichtbaar tot uiting komen in het opleidingsprogramma zodat het werkveld de (bereikte) competenties in dit verband ook meer en beter kan herkennen bij studenten.

Besteed in de leerresultaten en/of in de gedragsindicatoren meer aandacht aan de ontwikkeling van **ondernemingszin en ondernemersvaardigheden** bij studenten (o.a. zin voor initiatief). Overweeg ook de mogelijkheid om af te mogen studeren in de eigen onderneming van de student als ze al een bedrijf hebben.

3. STELLEN DE INHOUD EN DE STRUCTUUR VAN HET CURRICULUM DE STUDENTEN IN STAAT OM DE BEOOGDE LEERRESULTATEN TE BEHALEN?

STERKTES

De opleiding heeft de **doordachte keuze** gemaakt voor een geïntegreerd, modulair programma. Het programma vloeit voort uit de missie, de visie en de leerresultaten. De vier pijlers van de opleiding komen geïntegreerd aan bod in de modules: praktijk, talen, vakinhoud en maatschappelijke vorming.

Het curriculum bestaat uit thematische modules van vier of zes weken waarin de leerstof geïntegreerd aangeboden wordt middels zelfstudie en opdrachten. De studenten zijn fan van het **modulaire systeem** en waarderen de flexibiliteit en autonomie die de aanpak hen geeft. Het modulair systeem draagt bij tot de studeerbaarheid van het programma.

Het curriculum vertoont een **duidelijke structuur en een duidelijke samenhang.** Elk deeltraject is op een gelijkaardige wijze opgebouwd (duur van de modules, de plaats van het Bureau in het curriculum) en ook tijdens de lesweken volgt de opleidingen eenzelfde iteratieve cyclus. Voor elke module is er namelijk een vertrouwde, wekelijks terugkerende structuur met een hoorcollege ter introductie, zelfstudie ter verdieping, een hoorcollege voor de toelichting van de individuele opdracht, zelfstudie en een werkcollege ter bespreking van de individuele opdrachten. De bovengenoemde structuur is herkenbaar voor de studenten. De samenhang daarentegen blijkt uit de leerlijnen, maar ook uit de geïntegreerde modules. De onderwijsgevenden van de opleiding gaan actief op zoek naar overlap: overlap wordt weggewerkt waar nodig, maar indien het belangrijk is, zal de opleiding ook bewust herhaling inbouwen.

De opleiding hanteert een duidelijke **didactisch concept**. De werkvormen zijn goedgekozen en gealigneerd met de visie en de leerresultaten.

Het onderwijs is **geïndividualiseerd** vormgegeven en geeft ruimte aan studenten om hun eigen weg uit te stippelen (bijvoorbeeld door de vrije keuze voor stageplaatsen, het individuele afstudeerproject, de keuze voor het Bureau en de keuze-opleidingsonderdelen). Daarnaast is er volgens het panel ook voldoende aandacht voor het collectieve gebeuren, wat positief is. Het panel benoemt in dit verband de aanwezigheid van de talrijke groepswerken, de verticale samenwerking tussen studenten van verschillende jaren in het kader van het Bureau (zie verder).

Het panel stelt vast dat de **stage** in deeltraject 2 (acht weken) en de stage in deeltraject 3 (twaalf weken) aan de studenten kansen geven om kennis te maken met verschillende sectoren waarin ze terecht kunnen komen. De studenten appreciëren dit en benoemen de aanwezigheid van een stage in het tweede deeltraject als een troef van de opleiding. Beide stages kunnen in het buitenland gelopen worden: de eerste stage in Europa, de tweede stage mondiaal.

Het panel is enthousiast over de unieke, innovatieve en authentieke opzet van **het Bureau**, een opleidingsonderdeel dat in elk deeltraject van het curriculum terugkeert en waarin de studenten uit de verschillende deeltrajecten in kleinere groepjes samenwerken aan een opdracht voor een externe werkgever. Meer concreet, vormen de studenten een communicatiebureau dat werkt op de briefing van de opdrachtgever

en werken zij op een professionele manier aan de oplossing van het gestelde communicatieprobleem. Afhankelijk van het deeltraject zijn de leerdoelen voor de studenten anders. Voor de eerstejaars ligt de nadruk, bijvoorbeeld, op research, voor de tweedejaars op strategie en voor de derdejaars op management.

Het panel waardeert dat de opleiding in het curriculum veel aandacht heeft voor een g**estructureerde aanpak van communicatie** en dat **het communicatiemodel** doorheen het curriculum stelselmatig aan bod komt als kapstok. Dit is goed, want het geeft voldoende handvaten aan studenten.

Via de regelmatige informele en formele contacten met de stakeholders (bevragingen, focusgesprekken en resonantiecommissies) verzamelt de opleiding de input van de stakeholders en verankert ze de **input in haar keuzes** en werking.

VERBETERPUNTEN

Bouw in het curriculum meer ruimte in voor **creativiteit, strategisch denken en *out of the box* denken**. Het werkveld ervaart de studenten en de alumni als te gestructureerd/ te geformatteerd door de grote aandacht van de opleiding voor het maken van communicatieplannen.

Zorg bij de **opdrachten die studenten maken** voor een toenemende mate van complexiteit over de opleidingsjaren heen. Laat de complexiteit van communicatievragen en -plannen toenemen richting het derde opleidingsjaar (en de afstudeeropdracht).

Zoek ook opdrachten bij de **grotere bedrijven**, daar de meeste opdrachten nu betrekking hebben op kleinere en middelgrote organisaties.

Onderzoek de mogelijkheden om een o**ptionele, inhoudelijke verdieping of specialisatie** aan te brengen in het derde jaar. Begrens de opties in de open ruimte (keuze-opleidingsonderdelen).

Versterk en verhoog de aandacht voor volgende **inhoudelijke topics**:
- B2B (niet enkel B2C),
- Public relations, public affairs en *stakeholdersmanagement*
- geschiedenis en achtergrondkennis in het kader van wereldburgerschap (je kan namelijk niet over de toekomst spreken als je het verleden niet kent) , alsook een verdieping van het concept wereldburgerschap:
- en een uitgebreidere toolbox ter ontwikkeling van communicatie skills, waarbij idealiter het opleidingsonderdeel audiovisuele skills een vast onderdeel van het curriculum zou kunnen zijn.

Op basis van het gesprek met de studenten lijkt er namelijk nog ruimte te zijn, daar ze het programma als eerder licht ervaren.

Optimaliseer de communicatie van onderwijsgevenden naar studenten omtrent de **planning en spreiding van opdrachten**.

Zet meer in op de verwerving van **internationale en interculturele competenties @home**. Bouw voort op de vele mogelijkheden die Brussel biedt.

Versterk de rol en aanwezigheid van **praktijkgericht onderzoek** in de opleiding. Het onderzoek van het kenniscentrum *Open Time: Applied Futures Research* heeft een duidelijke plaats in het curriculum, maar de

ambities zijn voorlopig beperkt. Benut de ruime kansen die onderzoek biedt voor inhoudelijke verdieping, ondersteuning, actualisering en visibiliteit.

Zet verder in op **geïntegreerd taalonderwijs**, meer concreet op immersie, functioneel meertalig leren en het valoriseren van de thuistalen.

AANBEVELINGEN

Overweeg een **structurele samenwerking** met een Franstalige aanbieder van een gelijkaardige communicatie-opleiding in Brussel.

Reflecteer op het **aandeel groepswerken** in de opleiding, daar de studenten aangeven een teveel aan groepswerken te ervaren.

Reflecteer op de suggestie om van het **Bureau in deeltraject 3** een keuze-opleidingsonderdeel te maken. Studenten geven tijdens het gesprek namelijk aan dat ze niet altijd de meerwaarde zien om het bureau een derde keer te doorlopen (wanneer de opdrachten ongeveer gelijkaardig blijven). Bovendien merkt het panel op dat leiding geven geen leerresultaat is van de opleiding. Een andere suggestie kan zijn om in het Bureau meer variatie aan te brengen (qua opdrachten en sectoren).

4. STELT DE LEEROMGEVING (STUDIEMATERIAAL, INFRASTRUCTUUR, LECTOREN, BEGELEIDING) DE STUDENTEN IN STAAT OM DE BEOOGDE LEERRESULTATEN TE BEHALEN?

STERKTES

Het **studiemateriaal** is kwalitatief, inhoudelijk up-to-date en beschikbaar op Canvas. De onderwijsgevenden ontwikkelen per opleidingsonderdeel zelf een zelfstudiepakket met ondersteunende leer- en instructiematerialen (o.a. syllabi, handboeken, tijdschriften/artikels, presentaties, leerpaden en zelftoetsen). Studenten zijn tevreden over deze zelfstudiepakketten: enerzijds omdat ze goed studeerbaar zijn, anderzijds omdat ze zelf kunnen kiezen wanneer ze met de pakketten aan de slag gaan. Studenten werken in de opleiding eveneens met verschillende softwarepakketten (Office en Adobe).

De **onderwijsinfrastructuur en de IT-infrastructuur** op campus Bloemenhof zijn goed vormgegeven. Naargelang de groepsgrootte en de onderwijsvorm gaan de lessen door in de auditoria, de leslokalen of de computerlokalen. Ook kunnen studenten gebruikmaken van verschillende kleinere lokaal en open werkplekken in functie van individuele opdrachten en groepswerk. Het panel was daarnaast onder de indruk van het aanwezige **audiovisuele materiaal** en de ontleningsmogelijkheden voor de studenten.

Het panel constateert dat de opleiding gedragen wordt door een gedreven en competent **opleidingsteam**. De onderwijsgevenden zijn vakinhoudelijk en onderwijskundig bekwaam en professionaliseren zich op regelmatige basis. De teamleden wisselen kennis en expertise uit en werken vakoverschrijdend samen in de verschillende modules. Nieuwe onderwijsgevenden raken snel wegwijs in de opleiding omdat ze telkens terechtkomen in een team van (ervaren) lesgevers die samen aan een module bouwen. Studenten zijn lovend over de nabijheid en aanspreekbaarheid van de lectoren.

De opleiding zorgt voor een goede **begeleiding** van haar studenten, wat door de studenten wordt beaamd. Hoewel de instroom in de opleiding daalt, stelt het panel vast dat de opleiding een betere doorstroom creëert. Volgens het panel is dit de verdienste van verschillende acties die de opleiding heeft ondernomen. Ten eerste kan het opleidingsteam snel noden en kansen ontdekken door de modulaire en geïntegreerde aanpak. Ten tweede heeft de opleiding ingezet op de formatieve evaluatie van studenten. Het systeem met zelftoetsen is goed uitgedacht en studenten ontvangen tussendoor veel feedback. Ten derde zorgt de opleiding voor een goede monitoring van studenten bij de verwerking van de zelfstudiepakketten, o.a. door de *flipped* the classroom aanpak en de opvolging van de zelftoetsing.

Tot slot zet de opleiding volop in op **taalbegeleiding**. Een sterk punt is de aandacht voor excelleren bij studenten die al goed zijn in talen, naast de tutoring en ondersteuning voor wie meer moeite heeft. De taalbegeleiding zit concreet in de opleidingsonderdelen language support, de individuele begeleiding van studenten, het taal geïntegreerd werken in verschillende opleidingsonderdelen, het gebruik van woordenlijsten en eXplio[4] en de goede opvolging van studenten doorheen het curriculum.

4 Software ter ondersteuning van de taalontwikkeling

AANBEVELINGEN

Blijf inzetten op de **professionalisering** van de onderwijsgevenden (gekoppeld aan het professionaliseringsbeleid van de opleiding).

Blijf **mobiliteit bij de lectoren** stimuleren.

Zorg ervoor dat je als opleiding voldoende **kritisch** kan blijven en **agile** kan omgaan met veranderingen en vernieuwingen.

Breng meer **diversiteit** binnen in het opleidingsteam opdat de diversiteit in het studentenpubliek en in de grootstedelijke context ook weerspiegeld kan worden door het opleidingsteam.

Maak veel meer gebruik **Brussel als leeromgeving**.

5. GARANDEERT HET GEHEEL VAN EVALUATIES BINNEN DE OPLEIDING DAT STUDENTEN DE BEOOGDE LEERRESULTATEN HEBBEN BEHAALD?

STERKTES

De **visie op evalueren** is afgestemd op de nieuwe realiteit van de opleiding (o.a. het nieuwe curriculum) en uitgeschreven in het toetsbeleid van de opleiding. Uit de peerreviewgesprekken blijkt dat de onderwijsgevenden de visie op evalueren delen en dragen en dat de onderwijsgevenden die visie vertalen naar de praktijk.

De evaluatie van studenten verloopt **valide, betrouwbaar en transparant**. De opleiding voorziet in het toetsbeleid richtlijnen en leidraden voor de onderwijsgevenden om de kwaliteit van de evaluatie te verhogen. De onderwijsgevenden kiezen evaluatievormen die afgestemd zijn op de doelstellingen van hun opleidingsonderdelen. De betrouwbaarheid wordt gegarandeerd door het evalueren op verschillende tijdstippen en het betrekken van verschillende beoordelaars in een aantal opleidingsonderdelen (onder andere peer assessment, betrekken van externe juryleden en stagebegeleiders, onderwijsgevenden die overleggen). Wanneer er meerdere beoordelaars bij de evaluatie betrokken zijn, kiest de opleiding voor rubrics. Studenten worden goed geïnformeerd over de evaluatie via de ECTS-fiches, de studie-informatiefiches, de syllabi, Canvas en tijdens de lessen.

Er is een grote **diversiteit aan evaluatiemomenten** (permanente evaluatie en eindevaluatie) waarbij zowel proces als product in rekening gebracht worden. Daarnaast hanteert de opleiding ook een waaier aan **schriftelijke en mondelinge evaluatievormen**.

De inzet op **formatieve toetsing** door middel van zelftoetsen is een good practice binnen de opleiding. De studenten geven aan dat de zelftoetsen representatief zijn voor de examens en dat ze blij zijn met de onmiddellijke feedback die na de zelftoets volgt.

Het panel vindt het positief dat de opleiding – in navolging van de keuze voor een geïntegreerde, modulaire aanpak van het curriculum - ook stappen heeft gezet in de richting van meer **geïntegreerde evaluatie**.

Het eindniveau van de studenten wordt afgetoetst in de **eindstage en het integraal afstudeerproject**. De opleiding communiceert transparant naar studenten over de verwachtingen en de beoordelingscriteria (o.a. via de handleiding en briefings). Voor beide opleidingsonderdelen hanteert de opleiding evaluatiesjablonen waarin de beoordelingscriteria verwerkt zijn. Bij beide opleidingsonderdelen betrekt de opleiding eveneens externe beoordelaars: de stagebegeleider in geval van de stage, de opdrachtgever en een extern jurylid in geval van het afstudeerproject. In de beoordeling van het integraal afstudeerproject doet de opleiding daarnaast ook beroep op peer assessment.

Het panel stelt vast dat de opleiding aan studenten vraagt om in hun stageverslag ook kritisch te reflecteren op de stageplaatsen. Dit is een good practice omdat de opleiding zo ook zicht krijgt op de **kwaliteit van de stageplaatsen**.

VERBETERPUNTEN

Laat de eigenheid van de opleiding beter tot uiting komen in het uitgeschreven **toetsbeleid**. Concretiseer de eerder algemene bewoordingen.

Geef sneller **feedback** na het einde van een module. De evaluatieresultaten van de modules – ook van diegenen die in de helft van het semester afgerond zijn – volgen namelijk pas aan het einde van het semester. Zeker voor de eerstejaarsstudenten is die feedback belangrijk in functie van bijsturing richting een volgende module en/of potentiële heroriëntering.

Geef extra duiding aan studenten bij het gebruik van ***peer assessment***. Concreet: hoe dienen studenten elkaar te evalueren en wat is de invloed hiervan op de eindscore?

Verhoog de inhoudelijke **kwaliteit en de complexiteit van de afstudeerwerken** (integraal afstudeerproject). Het panel formuleert in dit verband de volgende belangrijke, te ondernemen acties:

- Laat studenten expliciet de koppeling maken tussen de organisatie- of marketingvraag en de communicatievraag. Zorg ervoor dat studenten duidelijk aangeven in hoeverre communicatie de organisatie- of marketingvraag (mede) kan oplossen.
- Bewaak dat de studenten realistische communicatiedoelstellingen formuleren en dat ze een duidelijk onderscheid maken tussen communicatiedoelstellingen en de acties die daaruit voortvloeien.
- Benadruk het belang van strategie en boodschap in de afstudeerwerken. Zorg ervoor dat studenten bewust een strategie uitwerken op basis van de communicatiedoelstellingen alvorens ze overgaan naar de acties en naar een concrete invulling van de middelen.
- Voeg een creatieve component toe aan het afstudeerwerk. Laat studenten een beroepsproduct uitwerken als resultaat van het gevoerde onderzoek (bijvoorbeeld een inspirerend adviesrapport). Het is goed dat de opleiding de nodige aandacht heeft voor onderzoek en de uitvoering daarvan, maar voor een opdrachtgever is het belangrijkste het advies.
- Zorg ervoor dat studenten kiezen voor een organisatie waarin communicatieprofessionals en/of expertise rond communicatie aanwezig is. Dit is om te garanderen dat de verwachtingen van de opdrachtgever ook voldoende hoog liggen.
- Bewaak dat de studenten in de afstudeerwerken doordachter, realistischer te werk gaan met cijfers (bijvoorbeeld de grootte van een bepaalde doelgroep) en budgetten (bijvoorbeeld werken met afgeronde bedragen en onvoorziene kosten).

AANBEVELINGEN

Onderzoek of er naast rubrics ook andere manieren zijn om **betrouwbaar** te evalueren. Denk bijvoorbeeld aan *comparative judgement* of andere meer holistische benaderingen.

Onderzoek welke **alternatieve evaluatievormen** de opleiding kan inzetten om de geïntegreerde aanpak nog meer door te trekken richting de gekozen evaluatievormen en de constructive alignment tussen doelstellingen, werkvormen en evaluatievormen aldus verder te optimaliseren.

Laat – als de student dat zelf erg graag wil – ook ruimte om het **integraal afstudeerproject** individueel op te nemen (niet enkel als groepswerk).

6. BEANTWOORDEN DE UITSTROMENDE STUDENTEN AAN DE MAATSCHAPPELIJKE VERWACHTINGEN OP PROFESSIONEEL VLAK?

STERKTES

De **alumni** zijn zeer tevreden over de gevolgde opleiding en voelen zich klaar voor het werkveld. Dit blijkt uit de alumnibevraging van 2017, de alumnibevraging van 2021 en het gesprek met de alumni tijdens de peerreview. Ca. 60% van de alumni stroomt door naar de arbeidsmarkt en vindt vlot een job op bachelorniveau die veelal in het verlengde ligt van de opleiding. Een groot aantal alumni, ongeveer 30%, maakt de keuze om verder te studeren. Het panel waardeert dat de opleiding studenten en alumni actief aanmoedigt om verder te studeren. De opleiding geeft studenten een brede basis mee en een vervolgopleiding geeft hun de kans om zich in een bepaald domein verder te verdiepen en specialiseren.

Ook het **werkveld** is tevreden over het behaalde eindniveau. In het peerreviewgesprek met het werkveld gaven de werkveldvertegenwoordigers aan dat de alumni snel inzetbaar en pragmatisch zijn.

De opleiding is niet enkel een expertisecentrum voor diversiteit, maar ook een **hofleverancier van diversiteit** door de diversiteit in het uitstromende studentenpubliek. Het panel benoemt dit als een troef van de opleiding.

De opleiding behoudt een goed **contact met de alumni**. Via Linkedin en een gesloten Facebookgroep kunnen de opleiding en de alumni informatie met elkaar uitwisselen. Daarnaast worden alumni op diverse manieren betrokken bij de opleiding: als gastspreker, als jurylid voor afstudeerprojecten, als coach voor het bureau en/of als gastlector. Ook via de alumnibevragingen houdt de opleiding voeling met de alumni. De wijze waarop de opleiding inzet op het contact met de alumni en wijze waarop de opleiding alumni als ambassadeurs van de opleiding naar voren schuift, zijn volgens het panel good practices binnen de opleiding.

VERBETERPUNTEN

Ga na in welke mate studenten de leerresultaten rond **creativiteit en burgerschap** bereiken. Verduidelijk hoe deze leerresultaten bij studenten worden afgetoetst. Het panel meent dat de genoemde leerresultaten in het algemeen onderbelicht blijven. Bovendien gaven de werkveldvertegenwoordigers in de peerreviewgesprekken aan dat de alumni – hoewel snel inzetbaar – ook in zekere zin “geformatteerd” zijn.

